

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia
PIAŢA LIBERTĂŢII BRAŞOV
Telefon 226
Abonament anual 360 lei
Pentru străinătate 800 lei
Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Bariţiu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin tine însuţi, cetăţene, şi pentru
tine, la libertate, legalitate şi cinste.

Pentru cultură

In ajunul întrunirii consiliului judeţean.

Poimâne, Luni, se întruneşte în sesiune ordinară consiliul judeţului Braşov, — un eveniment fără îndoială însemnat în viaţa administrativă din acest colţ de ţară, fiindcă este primul consiliu judeţean ales pe baza noii legi administrative, chemat să-şi spună cuvântul în afacerile obşteşti ale judeţului.

La ordinea zilei sunt chestiuni de-o importanţă capitală pentru bunul mers al judeţului, precum sunt: bugetul judeţului pe anul 1927, gestiunile din anii trecuţi ale judeţului, rapoartele diferitelor servicii judeţene etc., cari — să sperăm — că au fost cu îngrijire şi seriozitate cupânite şi elaborate de cei în drept pentru a putea fi soluţionate în interesul bineprictept al judeţului.

Între chestiunile puse la ordinea zilei, cari — poate la prima vedere ar părea că nu oferă un prea mare interes, — este una pe care sîntem datori a o scoate la iveală fiind de-o importanţă vitală din punct de vedere naţional-cultural.

Este vorba de rugarea „Asociaţiei pentru literatură şi cultura poporului român” de a-şi pune la dispoziţie casa destinată pentru locuinţa prefectului pentru un muzeu, bibliotecă şi sală de lectură. La alt loc al ziarului dăm unele amănunte despre modul cum e apreciată această cerere de oficialitate şi argumentele aduse de cei cu tragere de inimă pentru interesele culturale româneşti, prin care se combate punctul de vedere al oficialităţii judeţului nostru.

Fără a intra în amănunţele motivelor pro şi contra ţinem să reamintim celor ce vor avea să-şi spună cuvântul în această chestiune, că Braşovul, acest oraş de

scumpe tradiţii şi eforturi culturale româneşti, între zidurile cărui s'au înghetbat unele dintre cele mai vechi instituţii culturale şi sociale româneşti, aşteaptă dela actualul consiliu judeţean, ca desbrăcându-se de orice considerente înguste personale, să încoroneze opera culturală a generaţiei redeşterii noastre naţionale.

Necesitatea înfiinţării unui muzeu şi a unei biblioteci publice la Braşov, cari să deservească interesele culturale ale tuturor cetăţenilor acestui ţinut, fără deosebire de naţionalitate, nu se mai poate discuta. Ea se impune dela sine în acest oraş străvechi, care e în plină dezvoltare din toate punctele de vedere, transformându-se pe zi ce merge într'un centru tot mai mare cultural, industrial şi economic înfloritor.

Sub actualul ministru al artelor, care este în acelaşi timp şi preşedintele „Astreii”, această instituţiune culturală se găseşte în plină dezvoltare. Şi dacă şeful mişcării culturale artistice din România întregită a înţeles să arate atâta sollicitudine faţă de nizuinţele pentru un viitor mai prielnic cultural al ţării, nu credem că se vor putea găsi autorităţi mai inferioare, cari după o judecată matură, să nu soluţioneze cererea „Astreii” după dorinţa generală.

Ar fi acesta un gest de înaltă înţelegere a importanţei culturii în viaţa de stat a unui popor, care ar face onoare tuturor şi prin care s'ar aduce un strălucit emagiu înaintaşilor noştri, cari acum 75 ani au pus baza primelor şcoli superioare şi primelor instituţii culturale şi sociale din acest oraş.

Inceputurile de învăţământ comercial în România

I.

Galati, 28 Oct. 1926.

Cu ocazia deschiderii cursurilor dela şcoala comercială superioară de băieţi din oraşul nostru pentru anul şcolar 1926/27, d-l prof. I. G. Munteanu a rostit un important discurs în faţa elevilor şi a corpului profesoral, în care a insistat asupra *inceputurilor de învăţământ comercial în România* şi a arătat *însemnătatea şi rolul studiilor principale din şcolile comerciale superioare*.

Mișcarea în favoarea învăţământului comercial — a spus între altele d-l prof. Munteanu — este pronunţată cu deosebire în ţările cari trebuiau să lupte în contra atotputerniciei comerciale a Angliei, care cucerea toate pieţele lumii. Deaceia camerele de comerţ, asociaţiile de negustori şi municipalităţile importante din apusul continentului european încep a sprijini tot mai energic cultura comercială. Se completează cursurile şcolilor comerciale vechi, se întemeiază secţii comerciale pe lângă licee şi academii comerciale, sistem german, de gradul şcolilor noastre comerciale, superioare, iar când viaţa economică şi schimbările devin şi mai complexe, şi mai grele, vedem întemeindu-se, în 1852, prima şcoală comercială, universitară, la Anvers, în scopul de a se da cea mai completă preparaţie ştiinţifică tinerilor destinaţi să ocupe poziţiuni înalte în comerţ, în industrie şi în bancă. După instituţial superior dela Anvers s'au condus apoi celelalte facultăţi comerciale.

La noi primele inceputuri, foarte modeste, de învăţământ comercial au avut loc pe lângă şcolile primare şi secundare din principalele oraşe ale ţării. Cea dintâi şcoală comercială s'a întemeiat la Galaţi, în 1864, de către domnitorul Cuza. După aceea s'a întemeiat şcoala din Bucureşti. Amândouă aveau la început câte patru ani de studii şi primeau elevi cu patru clase primare. Au urmat după aceea şcolile comerciale dela Craiova, şi dela Ploieşti.

Lupta pentru dezvoltarea învăţământului comercial a luat proporţii uriaşe după războiul franco-german din 1870, în timpul celui război fabricile din Franţa şi din Germania însetând de a lucra, sau lucrând mai mult pentru război, au provocat o mare dezvoltare industrială în ţările vestice, centre. După război, industria din Franţa şi din Germania refăcându-se, a ajuns în concurenţă aprigă cu industriile respectivelor ţări vecine, în acelaşi timp agricultura şi producţia de tot felul de materii prime a luat o dezvoltare nemaiapomenită. Iată produsele grămădite nu se puteau vinde. Şi atunci s'a pornit o goană disperată după târgurile de desfacere.

Lumea din fruntea marilor întreprinderi şi guvernele au ajuns la convingerea că pe lângă perfecţionarea mijloacelor tehnice de transport şi de schimb, era o necesitate de o cultură economică, comercială, cât mai întinsă. În consecinţă s'au ținut congrese internaţionale de învăţământ comercial, s'au întemeiat universităţi comerciale în principalele centre economice şi numeroase şcoli comerciale de toate gradele.

La noi vechile şcoli comerciale s'au transformat în şcoli elementare şi superioare, catedrele s'au completat, programele s'au modernizat şi în corpul didactic respectiv au intrat specialiştii bine pregătiţi. În fine s'a înfiinţat la Bucureşti academia de înalte studii comerciale şi industriale.

Tendinţele de evoluţie ale Clasei Ţărăneşti*)

După război şi după reforma agrară.

D-l prof. Mihail Şerban din Cluj, a scris în broşură corărinjea cu titlul de *mai sus* intitulată sub auspiciile Institutului Social Român, la Fundaţia „Regele Carol I.” adăugându-i unele completări.

Conferinţe, care a fost asulată cu un deosebit interes de un mare număr de intelectuali, este însoţită cu o prefaţă scrisă de d-l Iuliu Maniu în care se arată importanţa expunerilor d-lui prof. Şerban.

Iată în întregime această prefaţă:

Cereul de studii al Partidului Naţional străduindu-se să cerceteze cât mai temeinic marile probleme sociale şi economice ale ţării, să stabilească, — în conformitate cu principiile sale fundamentale, — soluţiile practice şi să pregătească, la timp, proiectele de legi necesare, a însăreinat pe specialiştii săi cu realizarea acestor lucrări de înecostabilă importanţă. În urma unei ehibuite diviziuni de muncă, d-l profesor Şerban a primit însăreinarea de a se ocupa cu problema organizării întregii producţii rurale, care pe lângă chestiunea tehnice agricole cuprinde şi aceea a instruirii profesionale, a creditului agricol, a asigurărilor, a cooperărilor şi la genere aproape toate problemele sociale ale vieţii dela ţară.

De acord cu noi, D-sa ajunge la concluzia, că „lupta economică provocată prin generalizarea principiului concurenţei libere, obligă sferile de interese ale diferitelor ramuri de producţie să se concentreze în asfel de organizaţii corporative autonome, cari să reprezinte, pe baze legal recunoscute co-

După războiul mondial, atenţia tuturor s'a îndreptat încă şi mai mult către direcţia economică. Peste tot se discută valuta şi scumpetea, criza economică, criza de numerar şi de credit, organizarea transporturilor şi aprovizionărilor, afacerile de bursă şi plăşile în streinătate, acaparările băncilor mari, preţul cerealelor, libertatea comerţului şi balanţa plăşilor, limitarea importului şi intensificarea exportului, taxele vamale şi fiscale, tranzitul, organizarea porturilor şi somelor libere, convenţiile comerciale, expoziţiile volante, mercurul industriei şi grevele, dezvoltarea navigaţiei, perfecţionarea procedurilor comerciale.

Negustorii de azi, în special negustorii mari, trebuie să cunoască toate acestea. Altfel nu pot răni în greaua concurenţă actuală. La noi, cu atât mai mult, cu cât mărirea ţării a dezvoltat câmpul de activitate, a deplasat negoiul şi a dat naştere la treburi, metode şi curente nouă.

leştivitatea elanelor profesionale respective, cu întreaga lor greutate morală şi materială, şi erii să fie capabile a garanta validitatea intereselor lor legitime”.

„Problemele economice moderne, devenind din ce în ce mai variate şi mai numeroase, cuprinderea şi stăpânirea întregului lor complex, de către un singur om, fie acela căl de suprelor, devine tot mai grea şi chiar imposibilă. Raporturile intime şi înăuririle reciproce ale diferitelor fenomene din angrenajul complex al economiei politice, aducând cu sine ca soluţiunile date să producă urmări (bune sau rele) din ce în ce mai sensibile asupra întregului social, rezultă, că un singur om de stat, fie acela căl de competent, nu poate să ia exclusiv asupra sa întreaga răspundere a tuturor soluţiilor concrete, rezultând din consideraţiuni şi măsuri de caracter general”.

Deaceia d-l Şerban a elaborat proiectul unei vaste organizaţii reprezentative ale intereselor agrare, propunând un nou sistem autonom al Camerelor agricole, adaptat nevoilor speciale ale ţării noastre, care să corăspundă atât necesităţilor economice cât şi celor social-politice izvorâte din împrejurările date — mai tari decât combinaţiunile abstracte.

Numai o stare de mulţumire, datorită unei vieţi economice şi sociale sănătoase, poate asigu-

*) Prof. Mihail Şerban: Tendinţele de evoluţie ale Clasei Ţărăneşti, cu o prefaţă de Iuliu Maniu, preşedintele Partidului Naţional. Braşov Tipografia A. Mureşianu: Branisco & Co. Preţul 40 Lei.

LA REDUTA LA REDUTA Tanase la Braşov

Marti 2 Noembrie

Aşa e Viaţa

Revistă în 2 acte și 10 tablouri de N. Kirilescu.

Miercuri 3 Noembrie

Nostimă și cu picățele

Revistă în 2 acte și 9 tablouri de N. Vlădoianu și V. Rodan.

Joi 4 Noembrie

Este dar s'a isprăvit

Revistă în 2 acte și 10 tablouri de Mircea Rădulescu și Alfred Moşoiu.

Celebra trupă **VELLESCU** la fiecare reprezentație

60 BALERINE MARE BALET 60 BALERINE
Maestră de balet **ROJI-ROJI**.

Biletele de vânzare la **KLINGSOR**

Mica publicitate

LIBRĂRIA

„CULTURA ROMANEASCĂ”
STR. PRINCIPELE CAROL 7., BRAȘOV.

Complet asortată, oferă mărfuri de papetărie, de cea mai bună calitate și tot felul de cărți didactice și literare, din cele mai repute, cu prețurile cele mai convenabile.
724 17-50 Administrația.

Angajament Firma Singer caută agent pentru Braşov și împrejurimile oraşului. Singer & Comp. Târgul Boilor 7. 845 3-3

De vânzare din mână liberă una casă constatătoare din 6 odăi, grădină și dependințe. Strada Pe tocle No. 1. Poziție bună. Informațiuni la: Ioan I. Avrigeanu Braşov, Strada Prundului No. 7. 5-6

De vânzare un loc pentru clădit. 10 minute de la centru. Adresa la administrația ziarului 856 2-3

Asociație caută, având frumusețe și masă prăvălie centru Braşovului sau ori ce fel de combinație. Adresați proprietar Dron, Mihail Weiss 3 1-1

Lemne de foc prima calitate esență, fag livrez cu vagonul ori și ce cantitate, ab Șinca veche
Neculae Popa
861 1-2 Șinca-veche, Jud. Făgăraș

De închiriat o cameră pentru o damă sau 2 domnișoare 865 1-2

Electrician Mecanic care a servit în uzini electrice și are cunoștințe de turbini de apă și curent de înaltă tensiune, găsește post la Uzina electrică a soc. „Târlungul” din Săcele, unde se va adresa la biroul Societății din Cernatu. Cunoașterea limbii române obligatorie pentru reflecții.
„Târlungul” S. A. R.
852 1-2 Cernatu-Săcele

Teatre și concerte la Braşov

TEATRUL NAȚIONAL (APOLLO)
31 Octombrie:

Demetriada
OVIDIU
Dramă în 5 acte de V. Alexandri.

5 Noembrie:
Livescu
CARABUȘII

11-12 Noembrie:
GEORGE ENESCU

15 Noembrie:
Maria Filotti
ROMANȚA

21 Noembrie:
Soreanu
Secretul lui Polichinelle

26-27 Noembrie:
Gigalia
Școala Demondenelor și Agenția de Căsătorii

Fundația Culturală „Principele Carol” Sala Teatrului Național Român — Apollo

Sămbătă, 6 Noembrie 1926, ora 9 seara

Un singur mare Concert

Concert cântecelor populare și liturgice ermene. — Dir. de maestrul ermen: **Léon Eghlesarian** ex. al Conservatorului Național de muzică și declamație din Paris. Cu consursul corului soc. „Brasó Magyar Daláda”, sub conducerea Maestrului Léon Eghlesarian.

Solisti: D-na Eliza Balcoianu soprana și d-oul Josef Fehal flauto. La pian: Maestrul dr. Waller Iosif

Prețurile locurilor: Loje mare: (7 locuri) Lei 850; Loje mică: (7 locuri) Lei 700; Balcon: Lei 10; Rezervat: Lei 140; Stal I.: Lei 90; Stal II.: 65; Galeria I.: Lei 45 și Galeria II.: Lei 25. Inclusiv taxele legale.

Bilete se găsesc la: Firma Király, Str. Principele Carol, la casa Teatrului Național și la administrația ziarului „Gazeta Transilvaniei”.

MARE VÂNZARE DE RECLAMĂ!

Prețuri foarte reduse!

- Valour pentru mantăle 550— (lână curată)
- Plasă pentru mantăle 480—
- Ștofă engl. pentru costum 320— (140 cm. lat)
- Cele mai nouă stoffe pentru haine 280—
- Căptușelă de mătase 280—
- Califea ripstă cu desen 130—
- „intr'o singură colose 98—
- Fianele moderne 98—
- Cloth negru (140 cm. lat) 98—
- Pânză pentru ceasuri 98—
- 6 buc. batiste bărbătești 98—
- Căptușelă pentru balton și costum 98—
- Barchet de modă 85—
- Chifon „Schrell” 55—
- Pânză gâlbină 40—
- Flaneluță 38—
- Zephire pentru bluze 75—
- „cămăși 60—
- Plăpomi de Saten 60—
- Popelin pentru basmale 520—

și cele mai frumoase și mai moderne noutăți parisiene se pot cumpăra cu preț foarte redus, la firma

FRĂȚII ASCHER
BRAȘOV, Str. Porții 5.
846 3-10

CINEMA APOLLO

30, 31 Octombrie și 1 Nov.
Slager mondial

FRĂȚII SCHELLENBERG
După celebrul roman al lui Kellermann în 10 acte.

În rolul principal: Conrad Weidt, Lili Dagower, Liane Haid, Bruno Kastner.

Duminică la ora 10 mare reprezentare pentru copii.
Noembrie 2-3-4-5

Aşa e căsnicia

În rolul principal: Elinor Brodman, Conrad Vogel.

Ceții și răspândiți:
„Gazeta Transilvaniei”

Primăria Comunală Tântari

No. 581/926.

Publicațiune

Primăria comunei Tântari arăndează prin licitație publică, care se ține în ziua de 7 Nov. 1926 ora 15 (3 p. m.) în biroul primăriei, crâșma împreună cu brevet de beuturi, pe un termen de 3 ani și 1/2 lună.

Prețul de strigare Lei 30,000 după care se depune 10% garanție.

Licităția se ține în conformitate cu dispozițiile legii contabilității publice Art. 71-82. Condițiunile de licitație și contract se pot vedea în decursul orelor oficiale în biroul notarial- Tântari, la 15 Oct. 1926. 860 1-1 Primăria comunală.

CONVOACARE

Onoratele doamne membre ale Reuniunii Femeilor Române din Feldioara, sunt rugate a participa la Adunarea generală ordinară **Duminică în 14 Noembrie 1926** la ora 2 p. m. în edificiul școlii din Feldioara, cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării de președintă.
2. Designarea a 2 verificatoare.
3. Raportul Casei pe anul 1926.
4. Raportul Comitetului.
5. Bugetul pe 1926-27.
6. Propuneri și interpelări.
7. Alegerea comitetului pe un period de 3 ani.

Braşov, 30 Octombrie 1926.
Elena Sabadeanu, președintă.

CINEMA MODERN

30-31 Octombrie, 1 Noembrie

Inimă de câine (Cœur de chien)

Extraordinară dramă senzațională.

În rolul principal fenomenalul câine **Lin-Tin-Tin**.

Aceasta e cea mai nouă și minunată lucrare cu câinele minune, care cu istețimea lui a pus în uimire toată lumea.

Vine!

„Săpăteri de aur”

comedie mondială cu Charlie Chaplin.

mină trebuie revărată sau la mijlocul odăii, sau ca provenită din planul posterior — aceasta pentru ca ochii noștri să nu fie existat și obosit deja chiar de planul anterior, de cadrul tabloului. În ambele cazuri de lumină, obiectele luminate trebuie bine studiate, trebuie să acționeze cu vioiciune asupra ochilor noștri.

Dacă o persoană din societate are rolul principal, ea trebuie studiată mai detaliat decât celelalte, și ea trebuie reprezentată într-o lumină mai vie decât celelalte. De ex: Mântulorul dând binecuvântarea unei familii educate la masă, sau Napoleon luându-și adio de la soldați, în vederea exilului.

În ceea ce privește principiul de aranjare al persoanelor, se reser ca extremitățile scenei să formeze o figură geometrică mai mult sau mai puțin distinsă, de ex: un triunghiul izoscel, scelen sau un poligon oarecare (mai ales pentagon) în cadrul căreia capul sau brațele gesticulându-se ale persoanei principale, să coincidă cu unghiul cel mai superior al figurii geometrice. Căci gradăția amplitudii mai sus trebuie să satisfacă nu numai legii psihologiei ci și esteticii. Persoanele deci nu pot fi aranjate la întâmplare.

Dacă e vorba de un număr mai mare de persoane, de ex. de o horă sau de un act, extremitățile superioare (capetale) și inferioare (picioare) trebuie

să se aple pe linii concav-concave, bileonave, bileonexe sau plan-concave resp. plan convexe. Regularitatea scenei provine de la plăcerea esteticii a ochilor noștri, care sunt obștuiți cu căutarea unei reguli sau numai în tablouri, ei chiar și la studierea lucrurilor din natură.

Presum vedem, tabloul de gen e neasemnat mai vesel în subiecte decât portretul. E și explicabil, deoarece viața familiară și viața societății e mai bogată în aspecte în manifestări, decât viața sufletesească a unei persoane, decât portretul. Limba cu care ne vorbește tabloul de gen, e o limbă accesibilă aproape ori și cui, deoarece elementele ei sunt constituite din diferitele momente și aspecte pe care ni-le oferă natura insufletită.

— Va urma —

Bilete de abonament la Cinema „Apollo”. Comitetul central județean Braşov al „Astei”, care ține în chirie cinematograful „Apollo”, a hotărât să acorde membrilor „Astei” (activi, pe viață și fondatori) o însemnată reducere la cinematograful. Membrii Astei se pot abona lunar la cinematograful pentru suma de 150 lei, având dreptul să ia parte la toate reprezentațiile cinematografice, afară de Duminică și praznice.

